

**នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល
នៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា**

ព័ត៌មានពិស្តារអំពីការដាក់ឯកសារ

សំណុំរឿងលេខ៖ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ត.ក
ភាគីដាក់ឯកសារ៖ លោក **ខៀវ សំផន**
ដាក់ជូន៖ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល
ភាសាដើម៖ **ខ្មែរ**
កាលបរិច្ឆេទឯកសារ៖ ថ្ងៃទី១៩ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨

ឯកសារបកប្រែ
TRANSLATION/TRADUCTION
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ (Date): 19-Nov-2018, 15:45
CMS/CFO: Sann Rada

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារស្នើឡើងដោយភាគីដាក់ឯកសារ៖ **សាធារណៈ**
ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ៖ **សាធារណៈ/Public**
ប្រភេទនៃចំណាត់ថ្នាក់៖
ពិនិត្យឡើងវិញចំពោះឯកសារចំណាត់ថ្នាក់ណោះអាសន្ន៖
ឈ្មោះមន្ត្រីទទួលបន្ទុកផ្នែកសំណុំរឿង និងឯកសារ៖
ហត្ថលេខា៖

**បណ្តឹងសាទុក្ខតាមរយៈបេសកកម្ម ខៀវ សំផន ប្រឆាំងនឹង
សាលក្រម ប្រកាសនៅថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨**

ដាក់ដោយ៖

មេធាវីការពារក្តីលោក **ខៀវ សំផន**
មេធាវី គង់ សំអុន
មេធាវី Anta GUISSÉ

ដាក់ជូន៖

អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល៖
ចៅក្រម គង់ ស្រីម
ចៅក្រម Agnieszka KLONOWIECKA-MILART
(ឬចៅក្រមជំនួស)
ចៅក្រម សោម សិរិវណ្ណ

ជំនួយការ៖

លោកស្រី សេង សុជាតា

កញ្ញា Marie CAPOTORTO

ចៅក្រម Chandra Nihal JAYASINGHE

ចៅក្រម ម៉ុង មុន្នីចរិយា

ចៅក្រម យ៉ា ណារិន

ចៅក្រម Florence Ndepele Mwachande MUMBA

សហព្រះរាជអាជ្ញា៖

លោកស្រី ជា លាង

លោក Nicholas KOUMJIAN

មេធាវីតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីទាំងអស់

មេធាវីការពារក្តីលោក នួន ជា

គោរពជូនអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល

- ១. នៅថ្ងៃទី២៦ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៨ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានចេញដីកាកំណត់កាលបរិច្ឆេទប្រកាសសាលក្រមក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ នៅថ្ងៃសុក្រ ទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨។ “យោងតាមវិធាន ៩៨ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង” អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានជូនដំណឹងដល់ភាគី និងសាធារណជនថា “អនុលោមតាមវិធាន ១០២(១) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង អង្គជំនុំជម្រះនឹងប្រកាសសេចក្តីសង្ខេបសំអាងហេតុ និងផ្នែកសម្រេចសេចក្តីនៃសាលក្រម នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ ពាក់ព័ន្ធនឹងជនជាប់ចោទ នួនជា និង ខៀវ សំផន”។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងក៏បានបញ្ជាក់ផងដែរថា “អង្គជំនុំជម្រះនឹងជូនដំណឹងអំពីសំអាងហេតុពេញលេញនៃសាលក្រមនេះ នៅក្នុងពេលវេលាមួយសមស្រប”^១។
- ២. នៅថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ នៅក្នុងសវនាការជាសាធារណៈ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានប្រកាសថាលោក ខៀវ សំផន ជាប់ពិន័យប្រល័យពូជសាសន៍(លើជនជាតិវៀតណាម) បទឧក្រិដ្ឋប្រឆាំងនឹងមនុស្សជាតិ និងបទរំលោភបំពានធ្ងន់ធ្ងរលើអនុសញ្ញាទីក្រុងហ្សឺណែវ ហើយបានផ្តន្ទាទោសលោក ខៀវ សំផន ឱ្យជាប់ពន្ធនាគារអស់មួយជីវិត^២។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងក៏បានបញ្ជាក់ផងដែរថា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនឹងចេញសំអាងហេតុដែលសរសេរពេញលេញជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ “ក្នុងពេលសមស្របខាងមុខ”^៣។
- ៣. តាមរយៈសារណានេះ មេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន (“មេធាវីការពារក្តី”) សូមប្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រម ប្រកាសនៅថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ និងស្នើសុំអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលមេត្តាធ្វើមោឃភាពសាលក្រម ដោយមូលហេតុវិការៈទម្រង់ និងគ្មានសំអាងហេតុ^៤។
- ៤. ដោយសារមិនបានផ្តល់សំអាងហេតុពេញលេញជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ នៅថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានរំលោភលើវិធានផ្ទៃក្នុង (ផ្នែកទី១) បានបង្កើតឱ្យមានស្ថានភាពច្របូកច្របល់ខាងនីតិវិធី និងអសមត្ថភាពផ្លូវច្បាប់ (ផ្នែកទី ២) បានប្រព្រឹត្តកំហុសអង្គច្បាប់

¹ ដីកាកំណត់កាលបរិច្ឆេទប្រកាសសាលក្រមក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៨ ឯកសារ E462 ទំព័រ ២។
² ប្រតិចារិកសវនាការ ថ្ងៃទី១៦ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៨ សេចក្តីប្រាង ចន្លោះម៉ោង [១១:២៨:០០] និង[១១:៣៨:១៧]។
³ ប្រតិចារិកសវនាការ ថ្ងៃទី១៦ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៨ សេចក្តីប្រាង បន្ទាប់ពីម៉ោង [០៩:៣៣:៣៦]។
⁴ ផ្នែកលើបណ្តឹងសាទុក្ខនេះ សូមមើលខាងក្រោម ផ្នែកទី “២.១ ភាពអាចទទួលយកបាននៃបណ្តឹងសាទុក្ខនេះ” កថាខណ្ឌ ៩-៣៥។

ដែលធ្វើឱ្យសាលក្រុមក្លាយជាមោឃៈ (ផ្នែកទី ៣) និងបានរំលោភលើសិទ្ធិក្នុងដំណើរការនីតិវិធី និងសិទ្ធិជាមូលដ្ឋានរបស់លោក ខៀវ សំផន ដែលបង្កឱ្យមានព្យសនកម្មធ្ងន់ធ្ងរលើរូបគាត់ (ផ្នែក ទី ៤)។

១. ការរំលោភលើវិធានផ្ទៃក្នុង

៥. អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យប្រកាសសេចក្តីសង្ខេបសំអាងហេតុ និងផ្នែក សម្រេចសេចក្តីនៃសាលក្រុម ជាមុនសិន រួចទើបផ្តល់សំអាងហេតុពេញលេញជាលាយលក្ខណ៍ អក្សរ តាមក្រោយ បន្ទាប់ពីថ្ងៃប្រកាសសាលក្រុម នោះឡើយ។

៦. វិធាន ១០១ និងវិធាន ១០២ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ចែងដោយគ្មានស្រពេចស្រពិលៈ

“វិធាន ១០១៖ នប្រធានការនៃសាលក្រុម

(វិសោធនកម្ម ថ្ងៃទី១៧ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១០)

១. សាលក្រុមត្រូវចែកជាពីរផ្នែក៖

ក- ផ្នែកសំអាងហេតុ គឺជាការយល់ឃើញអំពីមូលហេតុខាងអង្គហេតុ និងអង្គច្បាប់ ដែលនាំ ឱ្យអង្គជំនុំជម្រះចេញសេចក្តីសម្រេច

ខ- ផ្នែកសម្រេចសេចក្តីរបស់អង្គជំនុំជម្រះ

២. ប្រសិនបើមិនមានសំឡេងជាឯកច្ឆន្ទទេ ចៅក្រមអាចសរសេរយោបល់ដោយឡែកមួយផ្សេង ឬ យោបល់ជំទាស់ នៅក្នុងករណីនេះ ហើយត្រូវភ្ជាប់ទៅនឹងសាលក្រុម។

៣. អង្គជំនុំជម្រះត្រូវពិនិត្យលើរាល់បទចោទនៅក្នុងដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ និងពិចារណាលើ លទ្ធផលនៃកិច្ចពិភាក្សាដេញដោលដែលបានលើកឡើងក្នុងពេលជំនុំជម្រះ។

៤. ផ្នែកសំអាងហេតុនៅក្នុងសាលក្រុម ត្រូវឆ្លើយតបទៅនឹងសេចក្តីសន្និដ្ឋានជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ដែលបានធ្វើឡើងដោយភាគីទាំងអស់។

៥. ផ្នែកសម្រេចសេចក្តីរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងត្រូវបញ្ជាក់ពីបទល្មើសនីមួយៗ ដែល

ប្រព្រឹត្តិដោយជនជាប់ចោទ ច្បាប់ជាធរមាន ការផ្ដន្ទាទោស និងសំណង។

៦. សាលក្រមត្រូវតែចុះហត្ថលេខាដោយចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង និងក្រឡាបញ្ជី។
ចៅក្រម ដែលមានយោបល់ជំទាស់ ត្រូវចុះហត្ថលេខាតែនៅលើឯកសារផ្តល់យោបល់ដោយ
ឡែក ឬយោបល់ជំទាស់របស់ខ្លួនតែប៉ុណ្ណោះ។ សាលក្រមត្រូវមានចុះសេចក្ដីដូចខាងក្រោម៖

- ក- កាលបរិច្ឆេទនៃសវនាការ
- ខ- កាលបរិច្ឆេទនៃការប្រកាសសាលក្រម
- គ- ឈ្មោះរបស់ចៅក្រមដែលជំនុំជម្រះ
- ឃ- ឈ្មោះរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា
- ង- ឈ្មោះរបស់ក្រឡាបញ្ជី
- ច- ឈ្មោះពេញ អាសយដ្ឋាន ថ្ងៃខែឆ្នាំកំណើត ទីកន្លែងកំណើត និងមុខរបររបស់ជនជាប់ចោទ
- ឆ- ឈ្មោះពេញរបស់ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី និងអាសយដ្ឋានបច្ចុប្បន្ន ថ្ងៃខែឆ្នាំកំណើត ទី
កន្លែងកំណើត និងមុខរបរ នៅពេលដែលសហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី
ស្នើសុំ
- ជ- ឈ្មោះពេញរបស់មេធាវី និង
- ឈ- សិទ្ធិប្តឹងសាទុក្ខរបស់ភាគី និងលក្ខខណ្ឌ និងពេលវេលាកំណត់សម្រាប់ប្តឹងសាទុក្ខ។

៧. សាលក្រមដើម ដែលមានទម្រង់ដូចខាងលើ ត្រូវចុះហត្ថលេខា យ៉ាងយូររបំផុតនៅថ្ងៃចេញ
សាលក្រម” (យើងខ្ញុំជាអ្នកដាក់អក្សរដិត និងគូសបន្ទាត់ពីក្រោម)។

“វិធាន ១០២៖ ការប្រកាសសាលក្រមនៅសវនាការសាធារណៈ”

(វិសោធនកម្ម ថ្ងៃទី០១ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៨)

១. គ្រប់សាលក្រមទាំងអស់ត្រូវតែប្រកាសនៅពេលសវនាការជាសាធារណៈ។ ផ្នែកសង្ខេបនៃ

សំអាងហេតុ និងផ្នែកសម្រេចសេចក្តីត្រូវតែអានខ្លាំងដោយប្រធានអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ឬសមាជិកនៃអង្គជំនុំជម្រះណាម្នាក់។ ចៅក្រមដែលមានយោបល់ផ្ទុយ អាចអានដោយផ្ទាល់ មាត់នូវសេចក្តីសង្ខេបគំនិតផ្ទុយរបស់ខ្លួន។ ក្រឡាបញ្ជីត្រូវផ្តល់សាលក្រមចម្លងមួយច្បាប់ទៅ ឱ្យភាគីទាំងឡាយ និងត្រូវធានាថាសាលក្រមត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយដោយការិយាល័យរដ្ឋបាល តាមមធ្យោបាយសមស្រប។

២. បើសិនជាជនជាប់ចោទអវតមាននៅពេលប្រកាសសាលក្រម ជនជាប់ចោទនឹងត្រូវបានជូន ដំណឹងតាមរយៈមេធាវីរបស់ខ្លួន ឬតាមរយៈមេធាវីដែលត្រូវបានចាត់តាំងដោយអង្គជំនុំជម្រះ សាលាដំបូង។ កាលកំណត់បណ្តឹងសាទុក្ខគិតចាប់ពីថ្ងៃជូនដំណឹង។ (យើងខ្ញុំជាអ្នកដាក់អក្សរ ដិត)។

៧. ដូច្នោះ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងមានកាតព្វកិច្ចផ្តល់សាលក្រមជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនៅថ្ងៃប្រកាស តែម្តង។ សាលក្រមនេះត្រូវចុះហត្ថលេខាដោយចៅក្រមទាំងអស់នៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង និង ក្រឡាបញ្ជី “យ៉ាងយូររបំផុត” នៅថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ ហើយសំណើចម្លងមួយច្បាប់ត្រូវ ផ្តល់ជូនភាគី និងត្រូវបោះពុម្ពផ្សាយ នៅថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ត្រូវសរសេរ និងចុះហត្ថលេខាសាលក្រមជាមុនសិន មុននឹងប្រកាស គឺមិនត្រូវធ្វើបញ្ហាសឡើយ។

២. ភាពច្របូកច្របល់ខាងនីតិវិធី និងអសច្ចភាពផ្លូវច្បាប់

៨. ការចេញសាលក្រម ដោយមិនគោរពតាមទម្រង់ការ ដូចបានចែងនៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុង បង្កឱ្យមាន ភាពច្របូកច្របល់ខាងនីតិវិធី និងអសច្ចភាពផ្លូវច្បាប់ មិនត្រឹមតែលើភាពអាចទទួលយកបាននៃ បណ្តឹងសាទុក្ខនេះទេ (ផ្នែកទី ២.១) គឺថែមទាំងលើសំអាងហេតុពេញលេញជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ដែលនឹងចេញនាពេលខាងមុខ ទៀតផង (ផ្នែកទី ២.២)។

២.១. ភាពអាចទទួលយកបាននៃបណ្តឹងសាទុក្ខនេះ

៩. មេធាវីការពារក្តីមិនអាចដឹងប្រាកដទាំងស្រុងអំពីផលវិបាកខាងនីតិវិធី នៃសេចក្តីសម្រេច ដែលអង្គ ជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានចេញផ្ទាល់មាត់ នៅថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ នោះទេ។ ដូច្នោះ មេធាវី ការពារក្តីស្នើឡើងនូវមូលដ្ឋានមួយចំនួន ពាក់ព័ន្ធនឹងភាពអាចទទួលយកបាននៃបណ្តឹងសាទុក្ខនេះ៖ វិធាន ១០៥(១)(ខ) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង (ផ្នែកទី ២.១.ក) វិធាន ១០៥(២) និងវិធាន ១០៤(៤)(ក)

(ផ្នែកទី ២.១.ខ) ឬយុត្តាធិការជាប់មកជាមួយស្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល (ផ្នែកទី ២.១.គ)។

២.១.ក. វិធាន ១០៥(១)(ខ) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង

១០. សេចក្តីសម្រេច នៅថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ ត្រូវបានអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងចាត់ទុកដូចជា សាលក្រម ក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២។ នៅក្នុងដីកា ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៨ “កំណត់កាលបរិច្ឆេទប្រកាសសាលក្រម” នៅថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានលើកឡើងនូវវិធាន ៩៨ និងវិធាន ១០២(១) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង (មានចំណងជើងរៀងគ្នាថា “សាលក្រម” និង “ការប្រកាសសាលក្រមនៅសវនាការសាធារណៈ”)។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានបញ្ជាក់ថានឹងផ្តល់ “សេចក្តីសង្ខេបសំអាងហេតុ និងផ្នែកសម្រេចសេចក្តីនៃសាលក្រម”។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានធ្វើដូច្នោះ នៅថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ដោយបានប្រកាសពិរុទ្ធភាព និងទោសរបស់ជនជាប់ចោទ^៥។

១១. បើសិនជាអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានចេញផ្នែកសម្រេចសេចក្តីនៃសាលក្រម ហើយផ្នែកសម្រេចសេចក្តីនេះ គឺជា “សេចក្តីសម្រេចផ្ទាល់តែម្តង” ដូចបានរក្សិកដោយវិធាន ១០១(១)(ខ) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង^៦ នោះមានន័យថា អង្គជំនុំជម្រះបានចេញសាលក្រម ក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ នៅថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ នោះតែម្តង។

១២. ក្នុងលក្ខខណ្ឌនេះ បណ្តឹងសាទុក្ខនេះគួរត្រូវទទួលយក ផ្អែកលើវិធាន ១០៥(១)(ខ) នៃវិធានផ្ទៃក្នុងដែលផ្តល់លទ្ធភាពឱ្យជនជាប់ចោទធ្វើ “បណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងសាលក្រមរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង”។

១៣. នៅថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ បន្ទាប់ពីបានធ្វើការប្រកាសសេចក្តីសម្រេចក្នុងសាលក្រមរបស់ខ្លួន អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានធ្វើការ “បំភ្លឺ” ទាក់ទងនឹងចំណុចចាប់ផ្តើមនៃកាលកំណត់សម្រាប់ធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខ៖

“អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងសូមបញ្ជាក់ថា អនុលោមតាមវិធាន ១០៧(៤) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង និងមាត្រា ៨.៥ នៃសេចក្តីណែនាំអនុវត្តស្តីពីការដាក់ឯកសារនៅចំពោះមុខ អ.វ.ត.ក រយៈពេល

⁵ សូមមើលខាងលើ កថាខណ្ឌ ១ និងកថាខណ្ឌ ២។

⁶ សូមមើលខាងលើ កថាខណ្ឌ ៦។

ពេលកំណត់សម្រាប់ការដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងពីបណ្តឹងសាទុក្ខ។ ប្រសិនបើមាន នឹងត្រូវចាប់ ផ្តើមរាប់មួយថ្ងៃបន្ទាប់នៃថ្ងៃប្រក្រតីទិន ក្រោយពីការបញ្ជូននូវការជូនដំណឹងពីសាលក្រមជា លាយលក្ខណ៍អក្សរដែលមានសំអាងហេតុពេញលេញជាភាសាខ្មែរ និងភាសាផ្លូវការណាមួយ ផ្សេងទៀតរបស់ អ.វ.ត.ក ដែលភាគីនីមួយៗបានជ្រើសរើស ដោយអនុលោមទៅតាមមាត្រា ២.២ នៃសេចក្តីណែនាំអនុវត្ត។”⁷

១៤. “ការបញ្ជាក់”នេះ គឺខុសខ្លាំងណាស់ ប្រសិនបើយើងអានអោយច្បាស់លាស់បទបញ្ញត្តិនៃវិធានផ្ទៃ ក្នុង (ក) និង សេចក្តីណែនាំអនុវត្ត (ខ)។

ក- ចំណុចចាប់ផ្តើមពេលវេលាកំណត់ដោយយោងតាមវិធានផ្ទៃក្នុង

១៥. កាលកំណត់ធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខគិតចាប់ពីថ្ងៃប្រកាសសាលក្រម។ ជាក់ស្តែង យោងតាមវិធាន ១០៧ (៤) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង “សេចក្តីសុំប្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដូច មានកំណត់នៅក្នុងវិធាន ១០៥(៣)” ត្រូវធ្វើក្នុងរយៈពេល ៣០ (សាមសិប) ថ្ងៃ គិតចាប់ពីថ្ងៃ ប្រកាសសាលក្រម ឬថ្ងៃជូនដំណឹងពីសាលក្រមនោះ តាមករណីសមស្រប”។ អនុលោមតាមវិធាន ១០២(២) កាលកំណត់បណ្តឹងសាទុក្ខ ចាប់គិតពីថ្ងៃជូនដំណឹងអំពីសាលក្រម “បើសិនជាជនជាប់ ចោទអវត្តមាននៅពេលប្រកាសសាលក្រម”⁸។ និយាយម្យ៉ាងទៀត បើសិនជាជនជាប់ចោទមាន វត្តមាន នៅពេលប្រកាសសាលក្រម កាលកំណត់សម្រាប់បណ្តឹងសាទុក្ខគិតចាប់ពីថ្ងៃប្រកាស សាលក្រម។

១៦. ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជាចែងកាន់តែច្បាស់លាស់ថែមទៀត អំពីពេលចាប់ផ្តើមគិតកាលកំណត់ បណ្តឹងសាទុក្ខ។ យោងតាមមាត្រា ៣៨១ រយៈពេលប្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ព្រះរាជអាជ្ញា “ផ្តើមគិតពី ពេលប្រកាសសាលក្រម”។ យោងតាមមាត្រា ៣៨២ ការប្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ជនជាប់ចោទ “ត្រូវតែ ធ្វើក្នុងរយៈពេលមួយខែ។ កាលណាសាលក្រមនោះជាសាលក្រមចំពោះមុខ រយៈពេលប្តឹងឧទ្ធរណ៍ ផ្តើមគិតពីពេលប្រកាសសាលក្រម។ កាលណាសាលក្រមនោះចាត់ទុកថាចំពោះមុខ រយៈពេលប្តឹង ឧទ្ធរណ៍ផ្តើមគិតពីពេលទទួលដំណឹងសាលក្រម ទោះបីការឱ្យដំណឹងនេះធ្វើតាមវិធីណាក៏ដោយ”។ អនុលោមតាមក្រមនេះដែល “ប្រសិនបើជនជាប់ចោទចូលបង្ហាញខ្លួននៅពេលសវនាការ” នោះ

⁷ ប្រតិចារិកសវនាការ ថ្ងៃទី១៦ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៨ សេចក្តីប្រាង ម៉ោង [១១:៣៨:១៧]។

⁸ សូមមើលខាងលើ កថាខណ្ឌ ៦។

សាលក្រមជាសាលក្រមចំពោះមុខជនជាប់ចោទ” (មាត្រា ៣៦០ វាក្យខណ្ឌ ១)។ ប្រសិនបើជនជាប់ចោទមិនចូលបង្ហាញខ្លួននៅពេលសវនាការទេ ប៉ុន្តែ សាមីខ្លួនបានដឹងអំពីដីកាបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ ឬបានដឹងពីការកោះហៅហើយនោះ សាលក្រមត្រូវចាត់ទុកថាជាសាលក្រមចំពោះមុខជនជាប់ចោទ” (មាត្រា ៣៦១ វាក្យខណ្ឌ ១)។

១៧. ក្នុងរឿងក្តីនេះ លោក ខៀវ សំផន មានវត្តមានពេលប្រកាសសាលក្រម នៅថ្ងៃសុក្រ ទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ ហើយបណ្តឹងសាទុក្ខនេះបានដាក់នៅថ្ងៃច័ន្ទបន្ទាប់ ត្រូវនឹងថ្ងៃទី១៩ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ គឺ ៣ (បី) ថ្ងៃក្រោយមក។

ខ- ចំណុចចាប់ផ្តើមពេលវេលាកំណត់ដោយយោងតាមសេចក្តីណែនាំអនុវត្ត

១៨. មាត្រា ៨.៥ នៃសេចក្តីណែនាំអនុវត្តដែលអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានលើកឡើងមានដូចតទៅ ៖

«លើកលែងតែមានការណែនាំផ្ទុយពីនេះរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ឬពីអង្គជំនុំជម្រះណាមួយនៃ អ.វ.ត.ក ពេលវេលាកំណត់ត្រូវចាប់ផ្តើមគិតពីថ្ងៃបន្ទាប់នៃថ្ងៃជូនដំណឹងអំពីឯកសារជាភាសាខ្មែរ និងភាសាផ្លូវការមួយទៀតរបស់ អ.វ.ត.ក ។ ក្នុងករណីពិសេស សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ឬ អង្គជំនុំជម្រះអាចសម្រេចថា ពេលវេលាកំណត់ត្រូវចាប់ផ្តើមគិត ពីថ្ងៃបន្ទាប់នៃថ្ងៃដាក់ឯកសារជាភាសាផ្លូវការ »។

១៩. ដូច្នេះ ផ្ទុយពីការអះអាងរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ពេលវេលាកំណត់ត្រូវចាប់ផ្តើមគិតពីថ្ងៃបន្ទាប់នៃថ្ងៃជូនដំណឹងអំពីឯកសារជាភាសាខ្មែរ និងភាសាផ្លូវការមួយទៀតរបស់ អ.វ.ត.ក ទោះបីជាមិនមែនជាភាសាដែលត្រូវបានជ្រើសរើសដោយភាគី ស្របតាមមាត្រា ២.២ នៃសេចក្តីណែនាំអនុវត្តក៏ដោយ។ គេអាចនិយាយម្យ៉ាងទៀតថា បើឧបមាថា សាលក្រមត្រូវបានដាក់ចេញជាភាសាខ្មែរ និងភាសាអង់គ្លេស នៅថ្ងៃប្រកាសសាលក្រម ដូច្នោះពេលវេលាកំណត់សម្រាប់ធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខត្រូវចាប់ផ្តើមរាប់ចាប់ពីថ្ងៃបន្ទាប់ទៅ ហើយមេធាវីការពារក្តីដែលជ្រើសរើសការប្រើប្រាស់ភាសាបារាំង ជាអ្នកស្នើសុំដល់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលឱ្យលើកពេលវេលាកំណត់សម្រាប់ដាក់បណ្តឹងសាទុក្ខ ចាប់ពីពេលជូនដំណឹងសាលក្រមជាភាសាផ្លូវការនៃអ.វ.ត.ក។

២០. ក្នុងករណីនេះ បញ្ហាខាងលើមិនអាចចោទឡើងឡើយ ពីព្រោះថា ថ្ងៃទី ១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៨ គឺជាពេលចាប់ផ្តើមពេលវេលាកំណត់សម្រាប់ធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខ តែអង្គជំនុំជម្រះមិនទាន់បានចេញសាលក្រមជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនៅឡើយទេ។

បណ្តឹងសាទុក្ខត្តាមរបស់លោក ខៀវ សំផន ប្រឆាំងនឹងសាលក្រម ប្រកាសនៅថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨

២.១.១. វិធាន ១០៥(២) និងវិធាន ១០៤(៤)(ក) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង

២១. អវត្តមានសាលក្រមជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ពុំអាចឱ្យគេអនុវត្តបានយ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់នូវនីតិវិធីប្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រម ដូចមានចែងនៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុង បានឡើយ។

២២. យោងតាមវិធាន ១០៨(១) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ក្នុងករណីមានបណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងសាលក្រមរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង “ក្រឡាបញ្ជីនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងត្រូវបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅក្រឡាបញ្ជីនៃអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល ដោយភ្ជាប់ជាមួយនូវឯកសារថតចម្លងនៃសាលក្រម [...] ដែលមានសេចក្តីបញ្ជាក់ថាបានថតចម្លងត្រឹមត្រូវ”។ ចំណុចនេះមិនអាចធ្វើបានឡើយក្នុងរឿងក្តីនេះ។

២៣. ហេតុដូច្នោះ ទោះបីជាអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានចេញផ្នែកសម្រេចសេចក្តីនៃសាលក្រម ពេលគឺសាលក្រមផ្ទាល់តែម្តង ក៏ដោយ ក៏អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលអាចយល់ឃើញថា នេះមិនមែនជាសាលក្រមពិតប្រាកដ ស្របតាមវិធានដែលគ្រប់គ្រងការធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រមនៅចំពោះមុខ អ.វ.ត.ក នោះទេ។

២៤. ដូច្នោះ ក្នុងស្ថានភាពបែបនេះ យើងគួរចាត់ទុកសេចក្តីសម្រេចចេញថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ ថាយ៉ាងហោចណាស់ ជាសេចក្តីសម្រេចមាន “អានុភាពបញ្ចប់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធី” និងបើកផ្លូវប្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ អនុលោមតាមវិធាន ១០៥(២) និងវិធាន ១០៤(៤)(ក) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។

២៥. អនុលោមតាមយុត្តិសាស្ត្ររបស់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល សិទ្ធិប្តឹងសាទុក្ខ ដូចមានចែងនៅក្នុងវិធាន ១០៤(៤)(ក) មានគោលបំណង “ធានាថាបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗអាចធ្វើទៅបាន នៅពេលដែលកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីត្រូវបានបញ្ចប់ ដោយពុំបានចេញសាលក្រម ដែលធ្វើឱ្យគ្មានឱកាសក្នុងការប្តឹងសាទុក្ខលើសាលក្រមនោះ”។

២៦. ក្នុងរឿងក្តីនេះ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលអាចពិចារណាថា សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ទាក់ទងនឹងពិរុទ្ធភាព និងការផ្តន្ទាទោសជនជាប់ចោទ ក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ បាន

^១ សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗរបស់ ខៀវ សំផន ប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង លើការបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីបន្ថែមលើសំណុំរឿង ០០២ និងវិសាលភាពនៃសំណុំរឿង ០០២/០២ ចុះថ្ងៃទី២៩ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៤ ឯកសារ E301/9/1/1/3 កថាខណ្ឌ ១៧។

បញ្ចប់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធី ដោយពុំបានឈានដល់ការចេញសាលក្រមមួយដែលអាចបើកផ្លូវប្តឹងសាទុក្ខ។ ជាក់ស្តែង ដូចបានលើកឡើងខាងក្រោម សិទ្ធិធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រម គឺជាសិទ្ធិសុំឱ្យពិនិត្យលើអង្គសេចក្តីនៃការប្រកាសពិរុទ្ធភាព និងការផ្តន្ទាទោស។ ក៏ប៉ុន្តែ លោក ខៀវ សំផន ពុំមានលទ្ធភាពអនុវត្តសិទ្ធិនេះបានទេ¹⁰។

២៧. លើសពីនេះទៀត បណ្តឹងសាទុក្ខទាក់ទងនឹងទម្រង់ការនៃសាលក្រមនេះ ត្រូវបានដាក់ក្នុងរយៈពេលកំណត់សម្រាប់បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ អនុលោមតាមមរិទាន ១០៤(៤)(ក) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ពោលគឺក្នុង “រយៈពេល ៣០ (សាមសិប) ថ្ងៃ ចាប់ពីថ្ងៃប្រកាសសេចក្តីសម្រេច ឬពីថ្ងៃជូនដំណឹងអំពីសេចក្តីសម្រេចនោះ” ដូចមានចែងនៅក្នុងវិធាន ១០៧(១)។

២.១.គ. យុត្តាធិការជាប់មកជាមួយស្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល

២៨. ក្នុងករណីបណ្តឹងសាទុក្ខនេះត្រូវបានវាយតម្លៃថាមិនអាចទទួលយកបាន ដោយផ្អែកលើបទប្បញ្ញត្តិនានាដូចបានលើកឡើងខាងលើ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលគប្បីអនុវត្តយុត្តាធិការជាប់មកជាមួយស្រេចរបស់ខ្លួន។

២៩. ដូចអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលបានរម្ងឹកអំពីករណីនេះ ដោយយោងលើសេចក្តីសម្រេចមួយរបស់តុលាការពិសេសសម្រាប់ប្រទេសលីបង់ថា “តុលាការព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិ ឬតុលាការដែលមានស្តង់ដារអន្តរជាតិ បានយល់ឃើញថា នៅក្នុងករណីដែលបទប្បញ្ញត្តិលក្ខន្តិកៈរបស់ខ្លួនមិនចែងពីអំណាចរបស់ខ្លួនឱ្យបានច្បាស់លាស់ ឬឱ្យជាប់ពាក់ព័ន្ធជាសារវន្តក្នុងការសម្រេចលើបញ្ហាណាមួយនោះ តុលាការទាំងនោះមានយុត្តាធិការជាប់រួចជាស្រេចមួយ ដើម្បីសម្រេចលើបញ្ហាចែងនូវដែលកើតចេញពីលទ្ធផលផ្ទាល់នៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី ដែលតុលាការទាំងនោះបានទទួល ដោយផ្តល់សំអាងហេតុថា បញ្ហានោះស្ថិតនៅក្រោមយុត្តាធិការបឋមរបស់ខ្លួន”¹¹។

¹⁰ សូមមើលខាងក្រោម ផ្នែកទី “៣. កំហុសអង្គច្បាប់ដែលនាំឱ្យសាលក្រមក្លាយជាមោឃៈ” កថាខណ្ឌ ៥៨-៦៣។
¹¹ សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាសុំការបញ្ជាក់បំភ្លឺ ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៣ ឯកសារ E284/2/1/2 កថាខណ្ឌ ១២ យោងទៅ៖ រឿងក្តី *Sayed* លេខ CH/1C/2010/02 តុលាការពិសេសសម្រាប់ប្រទេសលីបង់, សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីការរបស់ចៅក្រមស៊ើបអង្កេត លើយុត្តាធិការ និងសិទ្ធិប្តឹងតវ៉ា ចុះថ្ងៃទី១០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១០ កថាខណ្ឌ ៤៥ កថាខណ្ឌ ៤៦ និងកថាខណ្ឌ ៤៨។

៣០. អនុលោមតាមសេចក្តីសម្រេចនេះរបស់តុលាការពិសេសសម្រាប់ប្រទេសលីបង់ យុត្តាធិការជាប់មកជាមួយស្រេច “ត្រូវបានចាត់ទុកជាយុត្តាធិការចាំបាច់ដោយគោលការណ៍គ្រប់គ្រងតុលាការឱ្យបានល្អ និងប្រកបដោយយុត្តិធម៌ ជាពិសេស ការគោរពឱ្យបានពេញលេញនូវសិទ្ធិជាមូលដ្ឋាន”¹²។ “យោងតាមការអនុវត្តរបស់តុលាការអន្តរជាតិ វិធានដែលផ្តល់យុត្តាធិការជាប់មកជាមួយស្រេចដល់តុលាការអន្តរជាតិ មានគោលដៅជាទូទៅ ដើម្បីបំពេញចន្លោះប្រហោងដែលអាចកើតមានក្នុងការរៀបចំបទបញ្ជាគតិយុត្តិធម៌ក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី។ ជាពិសេស វិធាននេះមានគោលដៅជាអាទិ៍៖ (១) ធានាការគ្រប់គ្រងតុលាការឱ្យបានល្អ (២) ត្រួតពិនិត្យកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី និងការដឹកនាំការជំនុំជម្រះក្តីឱ្យបានល្អ [...]”¹³។

៣១. វិធីសាស្ត្រនេះធ្លាប់ត្រូវបានអនុវត្តរួចមកហើយ នៅក្នុងយុត្តិសាស្ត្ររបស់ អ.វ.ត.ក និងជាពិសេសក្នុងយុត្តិសាស្ត្ររបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ខទាហរណ៍ ពាក់ព័ន្ធនឹងការបង្កង់ការអនុវត្តសេចក្តីសម្រេចមួយចំនួន ទម្រាំមានសេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ពាក់ព័ន្ធនឹងការស្នើសុំឱ្យពិនិត្យឡើងវិញ ឬកំហុសនីតិវិធីរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត¹⁴។

៣២. ក្នុងរឿងក្តីនេះ ដោយសារពុំមានបទប្បញ្ញត្តិជាក់លាក់គ្រប់គ្រងស្ថានភាពដែលអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានបង្កើតឡើង ហើយដែលករណីបែបនេះមិនត្រឹមតែពុំមានចែងក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងប៉ុណ្ណោះទេ ថែមទាំងផ្ទុយនឹងវិធានផ្ទៃក្នុងទៀតផង ហើយក្នុងឋានៈជាតុលាការសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខនៅដំណាក់កាលជំនុំជម្រះ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលត្រូវធ្វើអន្តរាគមន៍ដើម្បីជាប្រយោជន៍យុត្តិធម៌។

៣៣. អន្តរាគមន៍ភ្លាមៗរបស់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលពិតជាចាំបាច់ ពីព្រោះដូចបានលើកឡើងខាងក្រោម អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានប្រព្រឹត្តកំហុសអង្គច្បាប់ ដែលនាំឱ្យសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួនក្លាយជាមោឃៈ និងបានរំលោភសិទ្ធិជាមូលដ្ឋានរបស់លោក ខៀវ សំផន។

¹² រឿងក្តី *Sayed* លេខ CH/1C/2010/02 តុលាការពិសេសសម្រាប់ប្រទេសលីបង់ សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីការបស់ចៅក្រមស៊ើបអង្កេត លើយុត្តាធិការ និងសិទ្ធិក្តីតវ៉ា ចុះថ្ងៃទី១០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១០ កថាខណ្ឌ ៤៥។

¹³ រឿងក្តី *Sayed* លេខ CH/1C/2010/02 តុលាការពិសេសសម្រាប់ប្រទេសលីបង់ សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីការបស់ចៅក្រមស៊ើបអង្កេត លើយុត្តាធិការ និងសិទ្ធិក្តីតវ៉ា ចុះថ្ងៃទី១០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១០ កថាខណ្ឌ ៤៨។

¹⁴ ដីការសម្រេចព្យួរការអនុវត្ត “ដីការសម្រេចស្តីពីសេចក្តីផ្តេងការណ៍ជាសាធារណៈរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាជាតិ ទាក់ទងនឹងសំណុំរឿង ០០៣” ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១១ ឯកសារ D14/1/2 និងការយោងទាំងអស់នៅក្នុងកំណត់សម្គាល់ជើងទំព័រ ១១ និង ១២។

ការបញ្ជាក់ទាក់ទងនឹងទម្រង់ការបែបបទបណ្តឹងសាទុក្ខនេះ

៣៤. ការបង្ខំចិត្តរបស់មេធាវីការពារក្តីក្នុងការធ្វើការបែបស្មានៗ ដើម្បីអនុវត្តនូវសិទ្ធិជាមូលដ្ឋានក្នុងការធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខនេះ គឺជាការរំលោភលើសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តីដោយយុត្តិធម៌។ ដោយសារភាពមិនច្បាស់លាស់ជុំវិញមូលដ្ឋាននៃភាពអាចទទួលយកបាននៃបណ្តឹងសាទុក្ខនេះ និងយោងតាមភាពបន្ទាន់នៃបញ្ហាដែលកើតមានឡើង មេធាវីការពារក្តីសូមដាក់បណ្តឹងសាទុក្ខនេះ ក្រោមទម្រង់ជាសារណា ស្របតាមលទ្ធភាពពីរ ក្នុងចំណោមលទ្ធភាពទាំងបីដែលបានគិតទុក (បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ និងយុត្តាធិការជាប់មកជាមួយស្រេច)។

៣៥. ប្រសិនបើអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលសម្រេចថាបណ្តឹងសាទុក្ខនេះអាចទទួលយកបាន ផ្អែកតាមវិធាន ១០៥(១)(ខ) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលត្រូវចាត់ទុកសារណានេះជាករណីលើកលែងថាជាសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខផង និងជាសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខផង¹⁵។ ជាការពិត ភាពខុសគ្នារវាងឯកសារទាំងពីរនេះ ដូចមានចែងក្នុងវិធាននេះ ត្រូវបានបង្កើតឡើង ដើម្បីអនុញ្ញាតឱ្យម្ចាស់បណ្តឹងសាទុក្ខអាចលើកឡើងពីទង្វើករណីរបស់ខ្លួន ទាំងអង្គច្បាប់ និងអង្គហេតុ។ ក្នុងរឿងក្តីនេះ ដោយសារសាលក្រមពុំមានសំអាងហេតុពេញលេញ មានតែបញ្ហាគោរពកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីប៉ុណ្ណោះ ដែលត្រូវលើកយកមកពិភាក្សា។

២.២. សំអាងហេតុពេញលេញជាលាយលក្ខណ៍អក្សរដែលនឹងចេញនាពេលខាងមុខ

៣៦. ភាពច្របូកច្របល់ខាងនីតិវិធី និងអសមត្ថភាពផ្លូវច្បាប់ ដែលអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានបង្កឡើងលាតសន្ធឹងដល់សំអាងហេតុពេញលេញជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ដែលត្រូវបានប្រកាសថានឹងត្រូវចេញ “នៅក្នុងពេលវេលាមួយសមស្រប” ហើយចាប់ពីពេលនេះទៅ សំអាងហេតុនេះត្រូវចាត់ទុកថាគ្មានសុពលភាព (ក)។ ការអនុវត្តការបែងចែកដំណើរការធ្វើសេចក្តីសម្រេចជាពីរដំណាក់កាលនៅ អ.វ.ត.ក (ខ) ត្រូវបានហាមឃាត់ជាផ្លូវការ ក្នុងករណីជាសាលក្រម (គ)។

២.២.គ. ការចប់ការកិច្ចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង និងអនុពលភាពនៃសំអាងហេតុពេញលេញជាលាយលក្ខណ៍អក្សរដែលនឹងចេញនាពេលខាងមុខ

¹⁵ អនុលោមតាមវិធាន ១០៥(៣)៖ “ភាគីដែលមានបំណងប្តឹងសាទុក្ខចំពោះសាលក្រមរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ត្រូវដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ ដោយបញ្ជាក់ពីមូលដ្ឋាននៃបណ្តឹងសាទុក្ខនោះ” “បន្ទាប់មក ម្ចាស់បណ្តឹងសាទុក្ខត្រូវដាក់សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខ ដោយបញ្ជាក់ពីទង្វើករណី និងឯកសារសំអាងផ្លូវច្បាប់ដែលគាំទ្រមូលដ្ឋាននីមួយៗ”។

- ៣៧. ប្រសិនបើនៅថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានចេញផ្នែកសម្រេចសេចក្តីនៃសាលក្រម ពោលគឺសាលក្រមផ្ទាល់តែម្តង អង្គជំនុំជម្រះត្រូវចប់ភារកិច្ចពីសំណុំរឿង ចាប់តាំងពីថ្ងៃនោះមក។ អង្គជំនុំជម្រះបានសម្រេចលើវិវាទចម្បងដែលខ្លួនត្រូវបានស្នើសុំឱ្យពិនិត្យ ហើយហេតុដូច្នោះ អង្គជំនុំជម្រះបានប្រើអំណាចយុត្តាធិការរបស់ខ្លួនអស់ហើយ។ អានុភាពនៃការបញ្ចប់ភារកិច្ចរបស់ចៅក្រមដែលភ្ជាប់នឹងសាលក្រម ត្រូវបានស្តង់ឡើងដោយបុរាណភាសិតឡាតាំង *lata sententia, judex desinit esse judex* ក្រោយចេញសាលក្រមរួច ចៅក្រមលែងជាចៅក្រមទៀតហើយ។ ដូច្នោះ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងដែលមានយុត្តាធិការចេញសំអាងហេតុពេញលេញជាលាយលក្ខណ៍អក្សរទៀតហើយ ហើយការបន្តសរសេរសំអាងហេតុ គឺការរំលោភអំណាច។
- ៣៨. អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងប្រហែលជាយល់ខុសថា ខ្លួនអាចធ្វើដូច្នោះបាន ដោយសារការអនុវត្តការបែងចែកដំណើរការធ្វើសេចក្តីសម្រេចជាពីរដំណាក់កាល ដែលកើតមានញឹកញាប់នៅ អ.វ.ត.ក។

២.២.១. ការអនុវត្តការបែងចែកដំណើរការធ្វើសេចក្តីសម្រេចជាពីរដំណាក់កាលនៅ អ.វ.ត.ក

- ៣៩. អង្គជំនុំជម្រះនីមួយៗរបស់ អ.វ.ត.ក សុទ្ធតែធ្លាប់បានចេញផ្នែកសម្រេចសេចក្តីនៃសេចក្តីសម្រេចមួយចំនួនរបស់ខ្លួន ជាមុន (ដោយមាន ឬគ្មានសេចក្តីសង្ខេបសំអាងហេតុ) រួចចេញសំអាងហេតុតាមក្រោយ។
- ៤០. មានតែអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលមួយគត់ ដែលត្រូវបានអនុញ្ញាតយ៉ាងច្បាស់ឱ្យធ្វើបែបនេះបានពេលត្រូវសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ¹⁶។ ជាអាទិ៍ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលបានធ្វើដូច្នោះពេលសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី ក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១ នៅថ្ងៃតែមួយជាមួយការបិទបញ្ចប់សវនាការលើអង្គសេចក្តី¹⁷។ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលបានធ្វើរឿងដូចគ្នានេះដែរ ក្នុងឱកាសផ្សេងៗទៀត ដូចជា ពេលត្រូវសម្រេចលើការជំទាស់នឹងបញ្ជីឯកសារដែលត្រូវយកមកប្រើប្រាស់ ក្នុងពេលសាក្សីផ្តល់សក្ខីកម្ម មុនពេលចូលមកបង្ហាញ

¹⁶ វិធាន ១០៨(៤) ស្ទួន នៃវិធានផ្ទៃក្នុង (វិសោធនកម្ម ថ្ងៃទី០៣ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១១)។

¹⁷ សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចលើកទីពីររបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងស្តីពីការបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីក្នុងសំណុំរឿង០០២ - សេចក្តីសង្ខេបនៃសំអាងហេតុ - ចុះថ្ងៃទី២៣ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៣ ឯកសារ E284/4/7, សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចលើកទីពីររបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ស្តីពីការបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីនៃសំណុំរឿង ០០២ ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៣ ឯកសារ E284/4/8។

ខ្លួនចំពោះមុខតុលាការ¹⁸។ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលក៏បានធ្វើដូចគ្នាផងដែរ ពេលត្រូវសម្រេចលើសំណើសុំឱ្យទទួលយកភស្តុតាងបន្ថែម មុនពេលធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានការពារ¹⁹។

៤១. ជាបឋម អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានចេញផ្នែកសម្រេចសេចក្តីនៃសេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដោះស្រាយ នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២ (ដោយតម្កល់ទុកការឃុំខ្លួនជនជាប់ចោទបណ្តោះអាសន្ន រហូតដល់ពេលបង្ហាញខ្លួនចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង)²⁰ ដែលបានធ្វើឱ្យអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងត្រូវទទួលសំណុំរឿងមួយនេះមកពិនិត្យ²¹ មុនពេលចេញសំអាងហេតុ²²។

¹⁸ សេចក្តីសម្រេចលើសេចក្តីជំទាស់ទៅនឹងបញ្ជីឯកសារ - សេចក្តីសង្ខេប - ចុះថ្ងៃទី០១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៥ ឯកសារ F26/11, សេចក្តីសម្រេចលើសេចក្តីជំទាស់ទៅនឹងបញ្ជីឯកសារ - សំអាងហេតុពេញលេញ - ចុះថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៥ ឯកសារ F26/12។

¹⁹ សេចក្តីសម្រេចលើសំណើសុំដាក់ភស្តុតាងបន្ថែមលើបណ្តឹងសាទុក្ខ និងបញ្ហាពាក់ព័ន្ធ - ផ្នែកសម្រេចសេចក្តី - ចុះថ្ងៃទី២១ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៥ ឯកសារ F2/9, សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់ នួន ជា សុំការពិចារណាឡើងវិញនូវសេចក្តីសម្រេចកាលពីថ្ងៃទី២១ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៥ ស្តីពីសំណើសុំដាក់ភស្តុតាងបន្ថែម ចុះថ្ងៃទី១១ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៦ ឯកសារ F2/10/3 (“សេចក្តីសម្រេច F2/10/3”) ទំព័រ ៥ (ដែលនៅត្រង់នោះ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលប្រកាសថានឹងផ្តល់សំអាងហេតុក្នុងសាលដីការបស់ខ្លួន)។

²⁰ សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ អៀង សារី ប្រឆាំងនឹងដីកាដោះស្រាយ ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែមករា ឆ្នាំ២០១១ ឯកសារ D427/1/26, សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ អៀង ធីរិទ្ធ និង នួន ជា ប្រឆាំងនឹងដីកាដោះស្រាយ ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែមករា ឆ្នាំ២០១១ ឯកសារ D427/2/12, សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ ខៀវ សំផន ប្រឆាំងនឹងដីកាដោះស្រាយ ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែមករា ឆ្នាំ២០១១ ឯកសារ D427/4/14។

²¹ ដីកាបង្គាប់ឱ្យភាគីដាក់សម្ភារៈដើម្បីរៀបចំសវនាការ ចុះថ្ងៃទី១៧ ខែមករា ឆ្នាំ២០១១ ឯកសារ E9 ទំព័រ ២ និងកំណត់សម្គាល់ជើងទំព័រ ១, វិធាន ៧៩(១) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង៖ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង “ទទួលបណ្តឹង ដោយដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ឬតាមសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ”។

²² សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ ខៀវ សំផន ប្រឆាំងនឹងដីកាដោះស្រាយ ចុះថ្ងៃទី២១ ខែមករា ឆ្នាំ២០១១ ឯកសារ D427/4/15, សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ធ្វើឡើងដោយ នួន ជា និង អៀង ធីរិទ្ធ ប្រឆាំងនឹងដីកាដោះស្រាយ ចុះថ្ងៃទី១៥ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១១ ឯកសារ D427/2/15 និង D427/3/15, សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ អៀង សារី ប្រឆាំងនឹងដីកាដោះស្រាយ ចុះថ្ងៃទី១១ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១១ ឯកសារ D427/1/30។

បណ្តឹងសាទុក្ខតាមរបស់លោក ខៀវ សំផន ប្រឆាំងនឹងសាលក្រម ប្រកាសនៅថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨

- ៤២. អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានធ្វើដូច្នោះជាច្រើនលើកច្រើនសា (និងច្រើនជ្រុល) ក្នុងពេលជំនុំជម្រះសំណុំរឿង ០០២/០២ ឧទាហរណ៍ ពាក់ព័ន្ធនឹងសំណើសុំទទួលយកឯកសារ សម្រាប់ការមកផ្តល់សក្ខីកម្ម²³ ឬសម្រាប់ការធ្វើសវនាការអសាធារណៈ²⁴ មុនពេលផ្តល់សក្ខីកម្ម។
- ៤៣. ក្នុងករណីទាំងនេះ សេចក្តីសម្រេច ដែលបានចេញ មានអានុភាពភ្លាមៗ និងមានផលប៉ះពាល់ផ្ទាល់លើនីតិវិធីដែលកំពុងដំណើរការ នៅពេលនោះ។ លើសពីនេះទៅទៀត សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល និងអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ត្រូវបិទផ្លូវតវ៉ា²⁵។ សេចក្តីសម្រេច ដែលអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានចេញ ពេលជំនុំជម្រះក្តី មិនបើកផ្លូវប្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗនោះទេ គឺត្រូវប្តឹងសាទុក្ខស្របពេលជាមួយបណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រមលើអង្គសេចក្តី²⁶។ និយាយម្យ៉ាងទៀត នេះគឺជាសេចក្តីសម្រេចដែលមានផលប៉ះពាល់លើកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី ដោយមិនចាំបាច់ឱ្យការតវ៉ាផ្នែកនីតិវិធីដែលត្រូវធ្វើឡើង ពីងផ្អែកតាមផ្លូវច្បាប់លើការចេញសំអាងហេតុភ្លាមៗឡើយ²⁷។
- ៤៤. ផ្ទុយទៅវិញ នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/០១ (អ៊ឹម ថែម) ពេលសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតចេញផ្នែកសម្រេចសេចក្តីនៃដីកាដោះស្រាយជាមុន និងចេញសំអាងតាមក្រោយ²⁸ នេះជាសេចក្តីសម្រេចបិទដំណាក់កាលនីតិវិធី (ការបញ្ចប់ដំណាក់កាលស៊ើបសួរ) ហើយបើកផ្លូវប្តឹងឧទ្ធរណ៍ភ្លាមៗ។
- ៤៥. ពេលនោះ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានប្រកាសដោយចិត្តឯងថា ការចេញសំអាងហេតុ នៅពេលក្រោយគឺជា “វិធីសាស្ត្រដែលមិនអាចអនុវត្តចំពោះដីកាដោះស្រាយបានទេ” “ភាពជាក់លាក់នៃនីតិវិធី

²³ សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់ នួន ជា សុំឱ្យទទួលយកឯកសារពាក់ព័ន្ធនឹងសក្ខីកម្មរបស់ 2-TCE-95 ចុះថ្ងៃទី០៨ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៦ ឯកសារ E367/7, សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់ នួន ជា អនុលោមតាមវិធាន ៨៧(៤) សុំឱ្យទទួលយកឯកសារចំនួន ២៩ ទាក់ទងនឹងសក្ខីកម្មរបស់អ្នកជំនាញ 2-TCE-95 ចុះថ្ងៃទី០៥ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១៦ ឯកសារ E367/8។

²⁴ ប្រតិចារិក ថ្ងៃទី១៤ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៦ ឯកសារ E1/376.1 ម៉ោង ១៣.៣៣ ដល់ ម៉ោង ១៣.៣៦, សេចក្តីសម្រេចស្តីពីសវនាការអសាធារណៈសម្រាប់សាក្សី 2-TCW-894 និង 2-TCW-938 ចុះថ្ងៃទី២៣ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៦ ឯកសារ E319/35/5។

²⁵ វិធាន ៧៧(១៣) និងវិធាន ១០៤(៣) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។

²⁶ វិធាន ១០៤(៤) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។

²⁷ ឧទាហរណ៍ សូមមើល៖ សេចក្តីសម្រេច F2/10/3 ទំព័រ ៥ ចំណុច “ពិចារណាលើញថា” ចុងក្រោយ។

²⁸ ដីកាដោះស្រាយ (ផ្នែកសម្រេចសេចក្តី) ចុះថ្ងៃទី២២ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៧ ឯកសារ D308, ដីកាដោះស្រាយ (សំអាងហេតុ) ចុះថ្ងៃទី១០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៧ ឯកសារ D308/3 (សំណើជាភាសាបារាំងនៃឯកសារទាំងនេះមិនត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈទេ)។

ដែលបញ្ចប់កិច្ចស៊ើបសួរជាផ្លូវការរួចហើយ” និងបានផ្អាកថា សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតត្រូវចប់ ភារកិច្ចពីសំណុំរឿងភ្លាម ក្រោយពេលចេញផ្នែកសម្រេចសេចក្តីនៃដីកាដោះស្រាយ^{២៩}។

៤៦. គួរឱ្យចម្លែកណាស់ អង្គបុរេជំនុំជម្រះមិនបានទាញផលវិបាក និងមិនបានសម្រេចអ្វីទាំងអស់លើ អសុពលភាពនៃសំអាងហេតុ ដោយមូលហេតុសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតគ្មានយុត្តាធិការឡើយ។ ប្រសិនបើ អ៊ឹម ថែម មិនត្រូវបានលើកលែងការចោទប្រកាន់ ដោយសារគ្មានយុត្តាធិការបុគ្គល និង ត្រូវបានបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះ ស្ថានភាពប្រហែលជាផ្សេងពីនេះ។

៤៧. ទោះជាក្នុងករណីណាក៏ដោយ ការចេញសំអាងហេតុលម្អិតនៃសាលក្រម ក្រោយពេលចេញផ្នែក សម្រេចសេចក្តី ត្រូវបានហាមឃាត់ជាផ្លូវការ ហើយត្រូវទាញផលវិបាក។

២.២.គ. ការឃាត់ឃាត់ជាដួងការនូវការបែងចែកដីកាដោះស្រាយសម្រេចនៃសាលក្រម

៤៨. ដូចដីកាដោះស្រាយដែរ សាលក្រមមានអានុភាពបញ្ចប់ដំណាក់កាលនីតិវិធី (ការបញ្ចប់ការជំនុំ ជម្រះក្តីជាន់ដំបូង) និងបើកផ្លូវប្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ។ ខុសពីដីកាដោះស្រាយ សាលក្រមសម្រេច លើភាពមាន ឬគ្មានពិរុទ្ធភាពរបស់ជនជាប់ចោទ ពីបទឧក្រិដ្ឋដែលត្រូវបានចោទប្រកាន់លើពួកគេ និងលើការផ្តន្ទាទោស ហើយត្រូវប្រកាស ក្នុងសវនាការជាសាធារណៈ ពេលបញ្ចប់ការជំនុំជម្រះក្តី ជាសាធារណៈ។

៤៩. នៅ អ.វ.ត.ក វិធានផ្ទៃក្នុងចែងយ៉ាងច្បាស់អំពីទម្រង់ការនៃសាលក្រម៖ ត្រូវចុះហត្ថលេខា “យ៉ាង យូរបំផុត” នៅថ្ងៃចេញសាលក្រម នៅក្នុងសវនាការជាសាធារណៈ ដែលជាពេលចាប់ផ្តើមគិត កាលកំណត់បណ្តឹងសាទុក្ខ សម្រាប់សហព្រះរាជអាជ្ញា និង/ឬជនជាប់ចោទដែលត្រូវបានផ្តន្ទា ទោស ក្នុងករណីជនជាប់ចោទមានវត្តមាន^{៣០}។

៥០. ការមិនទុកចន្លោះពេលឱ្យអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង គឺដោយសារអនុភាពទាំងអស់ដែលផ្សារភ្ជាប់ នឹងសាលក្រម ដោយចាប់ផ្តើមពីការចប់ភារកិច្ចរបស់ចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង តាំងពី ពេលចេញសាលក្រម និងការគិតភ្លាមនូវកាលកំណត់បណ្តឹងសាទុក្ខ។

²⁹ សេចក្តីពិចារណាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ ប្រឆាំងនឹងដីកាដោះស្រាយ (សំអាងហេតុ) ចុះថ្ងៃ ទី២៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៨ ឯកសារ D308/3/1/20 កថាខណ្ឌ ៣៣។

³⁰ សូមមើលខាងលើ កថាខណ្ឌ ៦ និងកថាខណ្ឌ ១៥-១៦។

- ៥១. ក្នុងករណីនេះ បើសិនជាយើងស្រមៃថា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងមិនដឹងថា ការសរសេរសំអាង ហេតុ ក្រោយការប្រកាសសាលក្រម គឺជាការរំលោភអំណាច ហេតុដូចម្តេចបានជាអង្គជំនុំជម្រះ សាលាដំបូងមិនអាចមើលឃើញបញ្ហា ដែលចោទឡើងដោយការចាកចេញរបស់ចៅក្រមអន្តរជាតិ មួយរូប ក្នុងចំណោមចៅក្រមអន្តរជាតិទាំងពីររូប? ព្រោះថា បើតាមឯកសាររដ្ឋបាលរបស់ តុលាការ ចៅក្រមអន្តរជាតិមួយរូបរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងត្រូវត្រឡប់ទៅធ្វើការនៅ តុលាការដើមរបស់ខ្លួនវិញ ដោយត្រូវចូលកាន់មុខងារថ្មី នៅថ្ងៃទី០១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៨^{៣១}។
- ៥២. លើកលែងតែករណីនេះមានន័យផ្ទុយទៅវិញថា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងដឹងច្បាស់ថាខ្លួននឹងចប់ ភារកិច្ចពីសំណុំរឿង តាំងពីពេលប្រកាសសាលក្រម ដោយសង្ឃឹមថា គ្មានអ្នកណាម្នាក់លើកឡើង អំពីភាពគ្មានយុត្តាធិការ និងអសុពលភាពនៃសំអាងហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ពេលប្តឹងសាទុក្ខ នោះទេ។
- ៥៣. ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ មេធាវីការពារក្តីមិនអាចរង់ចាំដល់ពេលចេញសំអាងហេតុពេញលេញ ដើម្បីលើកឡើងអំពីបញ្ហានេះបានឡើយ។ វិធានផ្ទៃក្នុងមិនចែងអំពីឧបាស្រ័យប្រឆាំងនឹងឯកសារ បែបនេះឡើយ ខណៈដែលកាលកំណត់បណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រមបានចាប់ផ្តើមគិតចាប់ ពីថ្ងៃប្រកាសសាលក្រម។
- ៥៤. អាស្រ័យហេតុនេះ ក្នុងស្ថានភាពច្របូកច្របល់ខ្លាំងនេះ ច្បាស់ណាស់ថាលោក ខៀវ សំផន ត្រូវតែ លាតត្រដាងកំហុសអង្គច្បាប់ដែលនាំឱ្យសាលក្រមរបស់អង្គជំនុំជម្រះក្លាយជាមោឃៈ តាំងពីឥឡូវ នេះទៅ។

៣. កំហុសអង្គច្បាប់ដែលនាំឱ្យសាលក្រមក្លាយជាមោឃៈ

៥៥. ដូចបានឃើញពីខាងលើ^{៣២} យោងតាមច្បាប់ជាធរមាន នៅ អ.វ.ត.ក សាលក្រមដែលប្រកាសត្រូវ ធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងមានសំអាងហេតុ។ ដូចអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលធ្លាប់បានម្នីក្រូច មកហើយ កាតព្វកិច្ចនេះត្រូវតែគោរពតាម បើមិនអីចឹងទេ សាលក្រមត្រូវទុកជាមោឃៈ។

^{៣១} ផែនការបញ្ចប់ការងារ កំណែប្រែលើកទី ១៨ ចុះថ្ងៃទី៣០ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៨ កថាខណ្ឌ ៣៤ (ដាក់បង្ហាញលើវេបសាយត៍ របស់ អ.វ.ត.ក នៅថ្ងៃទី២៣ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៨)។

^{៣២} សូមមើលផ្នែកទី “១. ការរំលោភលើវិធានផ្ទៃក្នុង” កថាខណ្ឌ ៥-៧។

៥៦. ពេលពិចារណាលើលក្ខណៈគតិយុត្តិ និងអានុភាពនៃសេចក្តីសម្រេចផ្ទាល់មាត់ ដែលលោក នួន ជា បានប្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលបានប្រកាសថា៖ “តាមក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្តិរបស់ អ.វ.ត.ក សេចក្តីសម្រេច ដែលខ្លះទម្រង់ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ លើកលែងតែសាលក្រម ពុំបាន បណ្តាលឱ្យមានមោឃភាពឡើយ”³³។ និយាយម្យ៉ាងទៀត ការមិនចេញសាលក្រមជាលាយលក្ខណ៍ អក្សរ គឺជាមូលហេតុនៃមោឃភាព។

៥៧. នៅពេលនោះ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលបានឆ្លើយថា “ជាទម្លាប់អនុវត្តន៍ដ៏ខ្ជាប់ខ្ជួនរបស់ អ.វ.ត.ក ដែលសេចក្តីសម្រេច ដែលបើកផ្លូវប្តឹងសាទុក្ខ ត្រូវចេញជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ” ជាពិសេស យោង លើភាពស្មុគស្មាញនៃបញ្ហាដែល អ.វ.ត.ក បានដោះស្រាយ៖

“ការអនុវត្តន៍នេះ ទោះបីជាមិនបានតម្រូវដោយច្បាប់ក៏ដោយ ក៏បានផ្តល់នូវភាពច្បាស់លាស់ និង តម្លាភាពនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី ដូចមានចែងក្នុងវិធាន ២១ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ហើយនិងអាចផ្តល់ឱ្យ មានដំណើរការពិនិត្យមើលឡើងវិញ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ ជាងនេះទៀត ដូចអង្គជំនុំជម្រះ សាលាដំបូងបានលើកឡើងក្នុងឱកាសខុសៗគ្នាថា រាល់សេចក្តីសម្រេចតាមផ្លូវតុលាការទាំងអស់ មិនថាជាសេចក្តីសម្រេចផ្ទាល់មាត់ ឬជាលាយលក្ខណ៍អក្សរឡើយ ត្រូវតែប្រកាន់ខ្ជាប់នូវកាតព្វកិច្ច របស់តុលាការក្នុងការផ្តល់សំអាងហេតុគ្រប់គ្រាន់ ចំពោះសេចក្តីសម្រេចទាំងនោះ ដែលជាផលនៃ ការគោរពសិទ្ធិរបស់ជនជាប់ចោទក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះដោយយុត្តិធម៌។ ជាការពិតណាស់ សិទ្ធិទទួលបានសេចក្តីសម្រេច ដែលមានសំអាងហេតុពេញលេញ គឺជាផ្នែកមួយនៃសិទ្ធិទទួលបាន ការជំនុំជម្រះ”³⁴។

៥៨. វិធានផ្ទៃក្នុងបញ្ញត្តិជាក់លាក់ និងច្បាស់លាស់អំពីកាតព្វកិច្ចនេះចំពោះសាលក្រម ដោយគោរពតាម មាត្រា ១៤(៥) នៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ³⁵ ដែលចែងថា “ជន

³³ សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ នួន ជា ប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង លើសំណើសុំឱ្យ ចាត់ការជាបន្ទាន់ តាមវិធាន ៣៥ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ចុះថ្ងៃទី១៤ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១២ ឯកសារ E176/2/1/4 កំណត់សម្គាល់ជើង ទំព័រ ៧៨ (កថាខណ្ឌ ២៥)។

³⁴ ដូចខាងលើ កថាខណ្ឌ ២៥ និងកំណត់សម្គាល់ជើងទំព័រ ៧៨។

³⁵ កិច្ចព្រមព្រៀង រវាងអង្គការសហប្រជាជាតិ និងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ស្តីពី អ.វ.ត.ក មាត្រា ១៣(១)៖ “សិទ្ធិរបស់ជនជាប់ ចោទ ដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា ១៤ និង ១៥ នៃអនុសញ្ញាអន្តរជាតិ ឆ្នាំ១៩៦៦ ស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ ត្រូវតែ បានគោរពនៅទូទាំងដំណើរការនៃការជំនុំជម្រះក្តី”។

គ្រប់រូប ដែលជាប់ពិរុទ្ធពីបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ ត្រូវមានសិទ្ធិសុំឱ្យសាលាក្តីជាន់ខ្ពស់ពិនិត្យទៅលើ ការប្រកាសពិរុទ្ធភាព និងការផ្ដន្ទាទោសឡើងវិញ ស្របតាមច្បាប់”។

៥៩. នេះជាសិទ្ធិ “សុំឱ្យពិនិត្យលើអង្គសេចក្ដីលើការប្រកាសពិរុទ្ធភាព និងការផ្ដន្ទាទោស ដោយផ្ទៀង ផ្ទាត់មើលថា តើមានភស្តុតាងគ្រប់គ្រាន់ និងស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិច្បាប់ជាធរមាន ដែរឬទេ”^{៣៦}។ ការពិនិត្យមើលឡើងវិញ ដែល “ពាក់ព័ន្ធតែទិដ្ឋភាពផ្លូវការ ឬទិដ្ឋភាពច្បាប់នៃសាលក្រមមិនស្រប តាមការធានា ដែលតម្រូវដោយកថាខណ្ឌ ៥ នៃមាត្រា ១៤ នៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិ ពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ”^{៣៧}។ ដើម្បីអនុវត្តសិទ្ធិនេះឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព សាមីជនត្រូវអាចទទួល បានអត្ថបទជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនៃសាលក្រមដែលមានសំអាងហេតុត្រឹមត្រូវ ពីយុត្តាធិការជំនុំ ជម្រះ”^{៣៨}។

៦០. ជាក់ស្ដែង នៅថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងគ្រាន់តែប្រកាសផ្អែកសម្រេច សេចក្ដីនៃសាលក្រម និងអានសេចក្ដីសង្ខេបនៃសំអាងហេតុ ដោយមិនបានផ្តល់សំអាងហេតុពេញ លេញជាលាយលក្ខណ៍អក្សរឡើយ។ ក្នុងលក្ខខណ្ឌទាំងនេះ ច្បាប់ណាស់ថាលោក ខៀវ សំផន មិនអាចប្តឹងសាទុក្ខលើអង្គសេចក្ដីប្រឆាំងនឹងការប្រកាសពិរុទ្ធភាព និងការផ្ដន្ទាទោសបានទេ។

៦១. សេចក្ដីសង្ខេបមិនត្រឹមតែមិនអនុញ្ញាតឱ្យពិចារណាលើភាពគ្រប់គ្រាន់នៃភស្តុតាងពិនិត្យ និងច្បាប់ ដែលយកមកអនុវត្តបានទេ ថែមទាំងមិនអាចឱ្យរកឃើញកំហុសអង្គច្បាប់ និងអង្គច្បាប់ បានទៀត ផង។ ដូច្នោះ សេចក្ដីសង្ខេបនេះមិនអាចយកជាការបានទេ^{៣៩}។

³⁶ Bandajevsky *ទល់នឹងប្រទេសបេឡារុស* ឯកសារផ្សព្វផ្សាយលេខ ១១០០/២០០២ សេចក្ដីសង្កេតរបស់គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិ មនុស្ស ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៦ កថាខណ្ឌ ១០(១៣)។

³⁷ Gómez Vázquez *ទល់នឹងប្រទេសអេស្ប៉ាញ* ឯកសារផ្សព្វផ្សាយលេខ ៧០១/១៩៩៦ សេចក្ដីសង្កេតរបស់គណៈកម្មាធិការ សិទ្ធិមនុស្ស ចុះថ្ងៃទី២០ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០០ កថាខណ្ឌ ១១(១)។

³⁸ Van Hulst *ទល់នឹងប្រទេសហូល្លង់* ឯកសារផ្សព្វផ្សាយលេខ ៩០៣/១៩៩៩ សេចក្ដីសង្កេតរបស់គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស ចុះថ្ងៃទី០១ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៤ កថាខណ្ឌ ៦(៤)។

³⁹ ប្រតិចារិក ថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ សេចក្ដីព្រាង បន្ទាប់ពីម៉ោង [០៩:៣៣:៣៦] “អង្គជំនុំជម្រះប្រកាសនូវសេចក្ដីសង្ខេប នៃសាលក្រម [០០២/០២] តែប៉ុណ្ណោះ ដោយសំអាងហេតុដែលមានអានុភាពតាមផ្លូវច្បាប់ គឺជាសំអាងហេតុដែលសរសេរពេញ លេញជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនៅក្នុងសាលក្រម ដែលមានជាភាសាខ្មែរ ភាសាអង់គ្លេស និងភាសាបារាំង ដែលអង្គជំនុំជម្រះនឹង ចេញនៅក្នុងពេលសមស្របខាងមុខ។” ពេលប្រកាសសាលក្រម សំណុំរឿង ០០២/០១ លោកប្រធានបានប្រកាសថា៖ “ខាង បណ្តឹងសាទុក្ខតាមរបស់លោក ខៀវ សំផន ប្រឆាំងនឹងសាលក្រម ប្រកាសនៅថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨

- ៦២. ក្រៅពីនេះទៀត ខណៈដែលកាលកំណត់ធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រមបានចាប់ផ្តើមគិត អត្ថបទនៃសំអាងហេតុពេញលេញ ដែលត្រូវសន្មតថាមានអនុភាពតាមផ្លូវច្បាប់តែមួយគត់ ដែល ត្រូវប្រកាស “ក្នុងពេលសមស្រប” នឹងគ្មានមូលដ្ឋានច្បាប់ ឬតម្លៃគតិយុត្តិធម៌ ដោយសារតែភាព គ្មានយុត្តាធិការរបស់ចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដែលត្រូវចប់ភារកិច្ចពីសំណុំរឿងរួចទៅ ហើយ។ មិនមានការចែងអំពីឧបាស្រ័យ ក្នុងករណីបែបនេះទេ។
- ៦៣. ដូច្នោះ លោក ខៀវ សំផន មិនអាចប្តឹងសាទុក្ខលើអង្គសេចក្តីប្រឆាំងនឹងការប្រកាសពិរុទ្ធភាព និង ការផ្តន្ទាទោស នាពេលឥឡូវនេះ ឬនាពេលក្រោយ បានឡើយ។ តាមន័យទូលាយ ការមិនអាចប្តឹង សាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រម ក៏ធ្វើឱ្យមិនអាចប្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេច ដែលបានធ្វើ ឡើងក្នុងពេលជំនុំជម្រះក្តី ដែលបើកផ្លូវប្តឹងសាទុក្ខបានស្របពេលជាមួយបណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹង សាលក្រម⁴⁰។
- ៦៤. ដូច្នោះ កំហុសអង្គច្បាប់ ដែលអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានប្រព្រឹត្ត ធ្វើឱ្យសាលក្រមក្លាយជាមោឃៈ ដោយហេតុថា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានដកហូតដោយមិនត្រឹមត្រូវនូវលទ្ធភាពរបស់មេធាវី ការពារក្តី ក្នុងការធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រម និងសេចក្តីសម្រេចនានាដែលបើកផ្លូវប្តឹង សាទុក្ខ ស្របពេលជាមួយបណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រមលើអង្គសេចក្តី។

៤. ការរំលោភលើសិទ្ធិរបស់លោក ខៀវ សំផន និងល្បីសនកម្ម

៦៥. ទន្ទឹមនឹងការរំលោភលើបទប្បញ្ញត្តិនៃវិធានផ្ទៃក្នុង អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានរំលោភលើសិទ្ធិ ខាងនីតិវិធីរបស់លោក ខៀវ សំផន សិទ្ធិទទួលបានតម្លាភាពនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី សិទ្ធិទទួល បានសច្ចភាពផ្លូវច្បាប់ សិទ្ធិធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខ និងសិទ្ធិទទួលបានការកាត់សេចក្តីលើរឿងក្តីរបស់ខ្លួន ដែលបង្កព្យសនកម្មធ្ងន់ធ្ងរដល់រូបគាត់។

ក្រោមនេះ គឺជាសេចក្តីសង្ខេបសាលក្រមរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១។ សំអាងហេតុ ដែលមាន អានុភាពតាមផ្លូវច្បាប់ គឺជាសំអាងហេតុដែលសរសេរពេញលេញជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ក្នុងសាលក្រម ដែលអាចរកបានភ្លា មៗ ជាភាសាខ្មែរ ភាសាអង់គ្លេស និងភាសាបារាំង ក្រោយពីសវនាការប្រកាសសាលក្រមនេះ” ៖ ប្រតិចារឹក ថ្ងៃទី០៧ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៤ ឯកសារ E1/241.1 ទំព័រ ២ ក្រោយម៉ោង ០៩.០៧។

⁴⁰ វិធាន ១០៤(៤) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។

- ៦៦. នៅថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ លោក ខៀវ សំផន ត្រូវបានប្រកាសថាមានពិរុទ្ធពីបទឧក្រិដ្ឋធ្ងន់ធ្ងរ បំផុតនៅលើពិភពលោក និងត្រូវបានផ្ដន្ទាទោសឱ្យជាប់ពន្ធនាគារអស់មួយជីវិត នៅចំពោះមុខ សាធារណជន ដែលមានសមាសភាព ជាអាទិ៍ មន្ត្រី និងអ្នកការទូត (រួមទាំងអគ្គលេខាធិការរង ទទួលបន្ទុកកិច្ចការច្បាប់ និងទីប្រឹក្សាច្បាប់របស់អង្គការសហប្រជាជាតិ) ក្នុងតុលាការអន្តរជាតិ ក្រោមការឧបត្ថម្ភរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ដែលគ្រប់ផ្លូវទាំងអស់ទៅកាន់សាលសវនាការ ទើបតែត្រូវបានលាបថ្នាំថ្មី សម្រាប់ឱកាសនៃការប្រកាសសាលក្រមជាប្រវត្តិសាស្ត្រនេះ។
- ៦៧. ដោយសារការផ្ដន្ទាទោសត្រូវបានប្រព័ន្ធព័ត៌មានជាតិ និងអន្តរជាតិ ផ្សព្វផ្សាយបន្តយ៉ាងទូលំទូលាយ លោក ខៀវ សំផន ត្រូវទទួលរងនូវក្តីអាម៉ាស់នៅកម្រិតពិភពលោក ដោយសារតែការប្រកាស សាលក្រមរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ខណៈដែលគាត់ស្ថិតក្នុងស្ថានភាពមិនអាចប្តឹងសាទុក្ខ លើអង្គសេចក្តីបាន។
- ៦៨. បណ្តឹងសាទុក្ខ ពាក់ព័ន្ធតែនឹងទិដ្ឋភាពផ្លូវការនៃសាលក្រមនេះ មិនអាចកាត់បន្ថយព្យសនកម្មដែល ទទួលរងបានទេ ពីព្រោះសាលក្រមមិនស្របតាមការធានាដែលតម្រូវដោយកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិ ស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ និងវិធានផ្ទៃក្នុង។

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

- ៦៩. យោងលើព្យសនកម្ម សារៈសំខាន់ និងផលប៉ះពាល់នៃបញ្ហាដែលបានលើកឡើង អង្គជំនុំជម្រះ តុលាការកំពូលត្រូវអន្តរាគមន៍ឱ្យបានឆាប់បំផុត ប្រសិនបើអាច គឺមុនពេលជូនដំណឹងអំពីសំអាង ហេតុពេញលេញជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ។
- ៧០. ប្រសិនបើជាវិសាមញ្ញ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលសម្រេចផ្តល់សុពលភាពដល់ការរំលោភលើ វិធានផ្ទៃក្នុងរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង និងមិនធ្វើមោឃភាពសាលក្រម ដែលបានប្រកាសនៅ ថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ ដោយមូលហេតុវិការៈទម្រង់ និងគ្មានសំអាងហេតុនេះ អង្គជំនុំជម្រះ តុលាការកំពូល គប្បីលើកពេលចាប់ផ្តើមកាលកំណត់បណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រមលើអង្គ សេចក្តី។ ជាការពិត អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលគប្បីយល់ឃើញថា បណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹង ទម្រង់ការនៃសាលក្រមនេះត្រូវបានធ្វើឡើងជាលក្ខណៈរក្សាការពារ ក្នុងន័យរក្សាការពារលទ្ធភាព ធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខលើអង្គសេចក្តីប្រឆាំងនឹងសាលក្រម ពេលមានសំអាងហេតុត្រឹមត្រូវ។

៧១. ប្រសិនបើអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលចេញសេចក្តីសម្រេចបែបនេះ មុនពេលជូនដំណឹងអំពីសំអាងហេតុពេញលេញជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ (ឬបន្ទាប់ពីការជូនដំណឹងពីសំអាងហេតុពេញលេញជាពីរភាសា) អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលគប្បីលើកកាលកំណត់បណ្តឹងសាទុក្ខ ចាប់ពីពេលជូនដំណឹងអំពីសំអាងហេតុនេះដែលធ្វើឡើងជាបីភាសាផ្លូវការរបស់ អ.វ.ត.ក ដើម្បីអោយភាគីនីមួយៗអាចអនុវត្តសិទ្ធិប្តឹងសាទុក្ខយ៉ាងមានប្រសិទ្ធិភាព។ ហើយអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលក៏បានដឹងច្បាស់ហើយអំពីភាពចាំបាច់របស់ភាគីនីមួយៗ ក្នុងការទទួលបានសាលក្រមជាពីរភាសាដែលជាភាសាការងាររបស់ខ្លួនសម្រាប់ធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខ ដែលនេះជាដើមហេតុនៃការយល់ច្រឡំលើមាត្រា ៨.៥ នៃសេចក្តីណែនាំអនុវត្ត។⁴¹

៧២. ផ្ទុយទៅវិញ ប្រសិនបើអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលចេញសេចក្តីសម្រេចនេះ ក្រោយការជូនដំណឹងអំពីសំអាងហេតុពេញលេញជាលាយលក្ខណ៍អក្សររបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ទាំងបីភាសាផ្លូវការ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលគប្បីលើកកាលកំណត់បណ្តឹងសាទុក្ខ ចាប់ពីពេលជូនដំណឹងអំពីសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលលើបណ្តឹងសាទុក្ខនេះ។

៧៣. **ការស្រមៃបែបនេះ** មេធាវីការពារក្តីស្នើសុំអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលមេត្តា៖

- សម្រេចជាបន្ទាន់
 - ប្រកាសទទួលយកបណ្តឹងសាទុក្ខនេះ
 - ធ្វើមោឃភាពសាលក្រម ប្រកាសនៅថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨
 - ទទួលស្គាល់អសុពលភាពនៃសំអាងហេតុពេញលេញជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ដែលនឹងចេញនាពេលខាងមុខ
- បើមិនដូច្នោះទេ*
- លើកលែងចាប់ផ្តើមកាលកំណត់បណ្តឹងសាទុក្ខ ចាប់ពីពេលជូនដំណឹងអំពីសំអាងហេតុពេញលេញជាលាយលក្ខណ៍អក្សររបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងទាំងបីភាសាផ្លូវការរបស់អ.វ.ត.ក

⁴¹ សូមមើលខាងលើ កថាខណ្ឌ ១៣-១៤ និងកថាខណ្ឌ ១៨-១៩។

ឬចាប់ពីពេលជូនដំណឹងអំពីសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល ប្រសិនបើសេចក្តីសម្រេចនេះចេញក្រោយពេលជូនដំណឹងអំពីសំអាងហេតុនេះ។

	មេធាវី គង់ សំអុន	រាជធានីភ្នំពេញ	
	មេធាវី Anta GUISSÉ	រាជធានីភ្នំពេញ	